

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “รูปแบบการจัดการแรงงานในภาคการเกษตรของชุมชนที่เอื้อต่อระบบเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สามพลัง ตำบลสวาท อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร” ทีมวิจัยได้ดำเนินงานแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดไว้ในโครงการ จึงขอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1) เพื่อศึกษาระบบการผลิตและการจัดการแรงงานของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน ทีมวิจัยได้ศึกษาข้อมูล 2 ส่วน คือ 1)ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนบ้านดอนฮี –หนองสมบูรณ์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรม การปกครอง ระเบียบของชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ ศาสนา เศรษฐกิจ และอื่นๆ ทำให้เข้าใจสภาพพื้นที่การวิจัยได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น 2) ระบบการผลิตและการจัดการแรงงานของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลสถานการณ์ด้านแรงงานในภาคการเกษตรของชุมชนตลอดจนประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแรงงานที่ผ่าน เช่น การขาดแคลน การเพิ่มขึ้นของค่าจ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าไปวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อวิถีของชุมชนเกษตรอินทรีย์สามพลัง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบการใช้แรงงานในระดับครอบครัวและชุมชนในรอบการผลิต ทีมวิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลสถานการณ์ด้านแรงงานในภาคการเกษตรของชุมชนตลอดจนประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแรงงานที่ผ่านมา เช่น การขาดแคลน การเพิ่มขึ้นของค่าจ้าง ปัญหาและผลกระทบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าไปวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาที่สถานการณ์ด้านแรงงานมีกระทบต่อวิถีของชุมชนโดยเฉพาะในภาคการเกษตรกรรม ได้ทำการเก็บข้อมูลจากกรณีศึกษาของ 3 ชุมชน คือ จากบ้านดอนฮี จำนวน 6 ราย จากบ้านหนองสมบูรณ์ จำนวน 7 ราย

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการแรงงานในภาคการเกษตรของชุมชนที่เอื้อต่อระบบเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สามพลังบ้านดอนฮี ทีมวิจัยได้ศึกษารูปแบบการจัดการแรงงานในภาคเกษตรของชุมชน ใน 3 ด้าน คือ 1)การจัดการพื้นที่ให้เหมาะสมกับการผลิต 2)การลงแขก และ 3)การจ้างแรงงานราคาถูก จากการสรุปบทเรียนร่วมกัน เห็นว่า การจัดการแรงงานในยุคปัจจุบัน ต้องทำให้มีความเหมาะสมไม่สุดโต่งเกินไป ซึ่งทั้ง 3 วิธีการข้างต้นที่ชุมชนได้ทดลองใช้ เห็นว่า การสร้างกำหนดค่าจ้างในราคาถูก เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด รองลงมา คือ การจัดการพื้นที่ปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพดิน รวมไปถึงการลงแขกในระดับคุ้ม หรือ พี่น้อง ในจำนวน 3-5 ครอบครัว เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการค่าอาหารและการเวียนไปช่วยเหลือกันได้เร็วขึ้น

คณะทำงาน